

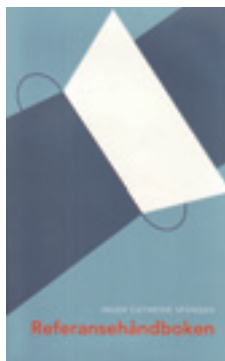
Temaene er aktuelle, og *The mindful brain* har et budskap. Dessverre skjemmes det av mange avsnitt med fraser, upresise og ordrike beskrivelser. I deler er det et fargerikt og dels lyrisk språk, kombinert med løselig definerte termer, som for eksempel i kapitlet *Suffering and the streams of awareness*. Forfatterens språk blir stedvis for komplisert og utflytende for meg, det blir simpelthen for uklart til å gi rimelig forventet mening. Innholdet består ellers i noe nevrobiologi, noen pasienthistorier, mye selvrefleksjon og forfatterens egne opplevelser, bl.a. fra meditasjonskurs. Boken vil nok appellere til enkelte, men full gjennomlesing krever en ikke ubetydelig egenmotivasjon. Jeg er usikker på hvem målgruppen er.

Bernt A. Engelsen
Epilepsienheten
Nevrologisk avdeling
Haukeland Universitetssjukehus

Referanser – en akademisk dygd

Inger Cathrine Spangen
Referansehåndboken
111 s. Oslo: Spartacus, 2006. Pris NOK 149
ISBN 978-82430-0351-4

Wenche Blomberg
Litteraturlisteguiden VADE MECUM
92 s. Oslo: Transit, 2007. Pris NOK 150
ISBN 978-82-7596-082-3

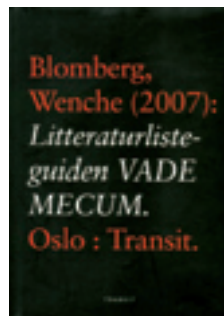

Hva skal litteraturlister i faglige tekster være godt for? Hvilke formål skal de tjene? Det er spørsmålene som stilles i to bøker som nylig er kommet ut. Det er to svar. Leseren skal kunne finne kildene som forfatteren henviser til, og forfatteren vil dokumentere en påstand og vise hva arbeidet bygger på. Litteraturlisten gir en indikasjon på hvor bredt forfatteren har orientert seg og hvilket faglig nivå verket har. Det som ikke er sugd av eget bryst, skal man gjøre rede for. «De færreste av oss tenker store, originale tanker, og du kan ikke skrive av andres formuleringer uten å si hvor du har det fra. I faglitterær sammenheng er det å betrakte som tjueri, og i eksamensarbeider som fusk,» skriver Wenche Blomberg i sin bok.

Det er kanskje ikke tilfeldig at to bøker om henvisningsteknikk utkommer nå. Den såkalte Alnæs-saken, der en av våre fremste

faglitterære forfattere ble tatt for sjuskete refereringspraksis, bidro til å sette søkelyset på dette. Nettets klipp-og-lim-muligheter gjør fristelsen stor for mange – ikke bare studenter.

Det er lett å oppfatte referanser som noe træl som man slenger på til slutt fordi det liksom hører med. Regelverk og detaljeringsgrad kan virke overveldende – et petimeterarbeid som sekretærer kan stille med. Med referanseverktøy som Reference Manager og Endnote er pirkedelen av arbeidet blitt lettere. Det gjør at hovedsaken lettere trer frem: Har forfatteren gjort rede for alle sine kilder? Gjengis budskapet på en korrekt måte? Har forfatteren virkelig lest alle referansene?

Bøkene inneholder mye av det samme. *Litteraturlisteguiden VADE MECUM* er en utvidet utgave av et hefte som ble utgitt ved Universitetet i Oslo i 2000. Heftet dekket tydeligvis et behov. Det er trykt i 30 000

eksemplarer – selv om det bare har vært distribuert internt ved universitetet. Nå utgis heftet som en liten bok med stive permer. Det er ment som en grunnleggende veiledning i referanse- og litteraturlisteskriving for studenter, fagforfattere og annet skrivende folk, som det står. Forfatteren Wenche Blomberg er utdannet journalist, bibliotekar og kriminolog og arbeider ved Institutt for kriminologi og retts sosiologi.

Referansehåndboken utgis i et hendig format med myke permer. I tillegg til siterings- og henvisningsteknikk gir den også en kortfattet oversikt over den faglige fremstillingen. Forfatteren Inger Cathrine Spangen er førsteamanuensis i bibliotek- og informasjonsvitenskap ved Høgskolen i Oslo.

Noen ganger gir forfatterne ulike råd. Blomberg mener at man i stedet for «et al.» bør skrive «m.fl.» på norsk, mens Spangen bruker den latinske formen. Her burde jeg forresten heller skrevet «et.al. (sic)» for å markere at Blomberg skriver feil, det skal ikke være noe punktum etter «et». På den annen side skriver Blomberg at «sic» bør brukes med en viss tilbakeholdenhet fordi det som oftest vil være et negativt karakteriserende virkemiddel. Det er sikkert et klokt råd, som Spangen ikke nevner. Noen ganger er rådene mer tvilsomme. Blomberg argumenterer i visse tilfeller for bruk av såkalt midtstilt kolon, dvs. at det er mellomrom både foran og bak kolonet, f.eks. at sted og forlag skal angis slik: «Oslo : Spartacus». Spangen nevner ikke dette.

Grovt sett finnes to referansesystemer: Harvard-systemet (navn-år-metoden) og Vancouver-systemet (nummermetoden).

Både Spangen og Blomberg tar utgangspunkt i Harvard-systemet, som særlig brukes innen samfunnsvitenskap og humanistiske fag. I den medisinske referanseverdenen er det imidlertid Vancouver-systemet som dominerer. På denne måten treffer forfatterne sikkert flertallet av målgruppen, mens medisinerne bare vil ha begrenset nytte av disse bøkene.

Blomberg anbefaler at i referanselistene bør kun *det første* forfatternavnet inverteres, dvs. at navnet skrives med etternavnet først og initialene etterpå. I Vancouver-systemet inverteres *alle* forfatternavnene, noe Blomberg karakteriserer som «uleselig puslespill». For oss som er vant til Vancouver-systemet, er innvendingen vanskelig å forstå. Det viser vel at referansepraksis handler mye om vane.

Erlend Hem
Avdeling for atferdsfag
Universitetet i Oslo